

ЧАСОПИСЬ
для
русских родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

До ситуації.

Відколи гр. Бадені повернув зі своєї відпустки до Відня, праса трохи втихомирила ся — очевидно вижидає, що правительство щось зробить для внясення замотаного положення. Які справді пляни має гр. Бадені, доси не знати; може ще сего тижня світ о тім довідає ся по авдіенції президента міністрів у імператора. Однак говорять досить голосно, що правительство внесе проєкт закону о народностях. З другої-ж сторони кажуть, що гр. Бадені не покидає ся свого плану, щоб національні спори поладити в краєвих союмах. Се відповідало би бажанням Чехів і було би також після плянів гр. Войтіха Дідушицького, котрий сими днями видав німецьку брошуру, де видрукував свою намірену промову підчас адресової дебати. Але як би вийшли при такім намірі Чехи на Мораві, Словінці в Каринтії і Побережю, та Русини в Галичині і Буковині? Тут становлять Славяни меншість і більшість безпардонно визнає свою власть, очевидно на некористь славянської меншости соймової. Коли-б справді правительство думало національні квестиї перенести до краєвих союмів, то треба би разом меншости берегти перед гнетом більшости, а се можливе хіба знов осібним законом. Вийшло би се не на автономію країв, а на автономію народностей.

Підступну раду, як вийти з замотаного положення, дав гр. Баденію Pester Lloyd в дописи ніби з Кракова. Ся газета ра-

дить іменно, щоби правительство узнало німецьку мову державною мовою, а опісля вже може всяким славянським мовам розширити їх права. Який підступ криє ся в сій раді і яка несправедливість заразом, виказує найліпше Agramer Tagblatt, котрий так пише: „Безмірну смілість сего проєкту перевиснує лише его перфідія. В усіх неїмецьких кругах муємо протестувати против такого домагання, щоби в добі, зазначеній могучим рухом в користь зміни конституції в дуєї повної рівноправности національної, робити арт. 19 основних законів ілюзоричним і засуджувати Славян на горожан другої кляси. Се значить поставити все горі дном, коли хто хоче такріпати язикове питанє, щоби поборюваний Славянами фактичний німецький язык державний законно признати, замість его усунути. Також міністерство Баденіого, хоч як глядить виходу з сеї блуканини, не може сего божевільного проєкту брати під розвагу, коли не хоче мати борби з Славянами на цілій лінії і дійти до неминучого упадку. Се здає ся єсть тайний замір нового „пляну помирення“. Але сей підступ занадто незручний, і гр. Бадені не піде в ту лапку, яку з сусідської приязни „Pester Lloyd“ наставляє!“ Не менше досадно осудили сю раду чеські газети. Який вихід найде гр. Бадені, годі знати, тим більше, що австрійські Славяни, а передовсім Словінці і Поляки на Шлезку рішучо домагають ся свого права.

Про тішиньське польське віче ми писали в новинках вчерашного числа. Спочатку мало оно мати характер демонстрації против правительства. Але перед

вічем появив ся комунікат кола польського, в котрім каже ся, що презес Кола, п. Яворський, одержав від міністра Гавча запевненє, що польська гімназия в Тішині не одержала права публичности лише задля технічних трудносий, котрі векорі будуть усунені. Так отже змінило ся тішиньське віче на польско-патріотичну маніфестацію.

Поважнійше представляє ся цілєйське питанє. Як заповіджено, відбули ся дня 30-го липня в Люблянах сходини словінських послів для наради над словінськими справами. Явили ся 16 словінських послів, 2 хорватські послы і яко муж довіря триєстеньських Словінців бувший посол Набергой. На конференцію наспіли письма гр. В. Дідушицького, котрий іменем Чехів і Поляків заявив їх повну солідарність з Словінцями, а також письмо від п. Барвіньського, котрий запевнив Словінців о цілковитій згоді руських послів з змаганнями братнього народу. По кількогадинній нараді, при котрій виказала ся повна згода всіх послів, ухвалено такі резолюції: „Зібрані 30 липня послы узнають: 1) конечність удержання теперішньої більшости в раді державній; они так довго остануть вірними тій більшости, як довго она стояти ме при засадах, висказаних в адресовім начерку більшости, ухвалєнім адресовою комісеєю. Рівночасно осуджують зібрані парламентарну обструкцію, котра спинила стілько потрібних для людности соціальних реформ і муліли би відказати довіря кождому правительству, котре подало би ся перед з'єдинєними обструкційними сторонництвами. 2) Зібрані однодушно заявляють, що не підпирають ніякого правитель-

9) Як чоловік зійшов на пана.

Оповіданє
ВЯЧЕСЛАВА БУДЗИНОВСКОГО.

(Дальше.)

В неділю рано, вже девята, вже пів до десятої... Стефан ще не рішив ся, що ему робити. Петро уже зібрав ся.

— Ходи, бо спізнимо ся.

— Іди наперед, я сейчас надбіжу.

— Ні, я вже зажду на тебе, бо як зачнеш конопалити ся, то прийдеш Бог знає коли і вийдеш скандал. Сам спрощує людий, бере в власні руки найважнійшу справу, а сам найпізнійше приходять. Ти знаєш, що тобі се могло би зашкодити. Тепер очи всіх на тебе звернені, тож ти повинен більше пильнувати ся, як кождий иньший.

— Але-ж іду, сейчас іду.

Але замість іти, крутив ся по хаті, перевертав книжки, брошури і шпортив між паперами. Ніби то шукав за якимись нотатками.

Петро вийшов. Стефан постояв хвилю і також виходить і в брамі стрічає — Петра. Той ждав на него. Пішли...

— Ей — йойкнув Стефан, коли дійшли до ривку, а біла як раздесята. — Я забув напи-

сати коресподентку. Іди собі наперед, скажи там, що сейчас надійду. Я тимчасом вступлю до трафіки і там собі напишу.

— Напишем там на зборах. Скринка є на тій же хаті. Хто небудь занесе.

— Ні, ні! Мушу сейчас, бо знов забуду.

— Не забудеш, бо я тобі пригадаю.

Стефанови було вже за богато тої опіки.

— Но! Нині може чоловіка пірвати шевська пасія! Якого дідька ти мені нині так накарк вліз? Чом так мною опікуєш ся? Чи я сам не знаю дороги? Що тебе мої справи обходять?!

— Не сердь ся, бо я се роблю лиш в твоєм інтересі. Бачу, що ти від якогось часу розсіяний. Плетеш дурниці, робиш дурниці, виправляєш карколомні екстраваганції — от хоч би освідчинили. Ночами не спиш, в день не учиш ся, забуваєш де маєш іти, що робити. І тепер я побоюю ся, що ти десь згубиш ся і не прийдеш на час, або й зовсім не явиш ся.

— Тобі засі до того. Я не наймив тебе за свого погонича. Затям собі добре, що я нікому не дам водити себе на шнурку. Кажу тобі, що не прийду, як раз через тебе не піду.

Петро усміхнув ся, здвигнув раменами і лишив Стефана самого. Сей аж легше відтхнув. Перейшов ся попри ряд столів з цвітами, раз, другий і третій, а школярки нема.

— Може знов здурива?

Як раз в хвилі, коли торгував три прегарні рожі, побачив єї. Троха не крикнув з ра-

дості. Ішла з кухаркою і братом і придивляла ся цвітам. Увиділа єго і усміхнула ся. Стефан уклонив ся.

— Чи відклонила ся, чи ні? — Отсе було питанє. — Здає ся, що кивнула головою... дегенько, щоби служниця не закримітила.

Оглянула всі столи і приступила до одного. Торгувала пальму. Не виторгувала, бо пішла до другого.

Зглядала довгий час, сварила ся з перекупкою і купила. Служниця взяла один вазон, брат другий. Стефан аж дрожав з нетерпеливости, коли все те скінчить ся, коли она лишить ся сама.

— Тепер — думав уже конець — тепер підуть собі.

Пішли, але усі троє. З одного боку служниця, з другого брат, она в середині. Она ще раз глянула на него і пішли всі троє — домів...

— Га! треба ждати на новий лист. В середу маємо зійти з цїлком певно.

Стукнув палицею об камінь і пішов на засіданє.

Лист дістав аж в середу. В тім листі ляментує, що не могла позбути ся служниці і звиняє ся, що не може на середу додержати слова, бо цїлком не ожидано виїздить на весіле своєї кузинки. Верне найдалше за десять днів і дасть ему о тім сейчас знати.

— Десять днів... Скажу ся!

За десять днів був термін єго іспиту. Забрав

ства, котре а) не управильнить цілейської справи гімназійної вдоволяючим стирійських Словінців способом; б) котре піддержувало би дальше теперішню систему в Побережю, де обставини, обговорені в останній сесії, невиносимі для славянської людности, не тільки дальше тривають, але в останніх часах ще погіршили ся з кожного взгляду; в) котре з нагоди зміни в краєвій президентурі в Каринтії не змагало би до того, щоби покликана до того особистість була справедлива для обидвох народностей. 3) Зібрані послы ухвалюють, скликати до Люблян всесловінське і стирійсько-хорватське віче. Для підготовлення сего віча вибрано постійний комітет, зложений з послів до ради державної, замешкалих в Люблянах, краевого маршалка Країни і бурмістра м. Люблян.

В сій справі була депутація Словінців під проводом послів Беркса і Цікара у гр. Баденіого і бар. Гавча. Гр. Бадені сказав, що позаяк рада державна відмовила кредиту на осібну цілейську гімназію, а конституційне правительство мусить числити ся з такою ухвалою, то годі для Словінців на тепер більше зробити, як правительством дійсно зробило (с. е: утворило рівнорядні словінські паралельки при цілейській німецькій гімназії). Бар. Гавч знов сказав, що гадає цілейську гімназію устроїти на лад гімназії в Триденті. Словінська депутація не згодила ся з тим і загрозила, що коли правительство не задовольнить їх справедливих жадань, то словінські послы перейдуть в опозицію: бо після гадки депутації не повинно устроєне словінської гімназії залежати від того, чи Словінці помирять ся з Німцями, чи ні — як сего вимагає мін. Гавч.

Словінці на серію думають виступити з рядів більшости парламентарної, а тим самим потягнули би за собою Русинів, і гр. Бадені з Сциллі попав би в Харибду.

Мабуть не остане ся ему таки нічого, як таки вдоволити Словінців, бо готов пошпотати ся на тім питаню так само, як свого часу коаліційне правительство.

О деякій уступчивости супроти полудневих Славян доносять вже. А іменно мають з днем 1-го жовтня с. р. отворити в Задарі хорватську гімназію, щоби вдоволити національним потребам дальматинських Хорватів.

Мир наступив між угорським правительством бар. Банфіого і правительственною більшостию а опозицією парламентарною. Як донесли телеграми, мають §. 16 карної процедури о образі чести змінити після бажань опозиції. За те занежала опозиція обструкцію в парламенті, обіцяла не робити трудностей при ухваленю провізорії бюджетової і тимчасового продовження австрійсько-угорської угоди. Одні кажуть, що опозиція в сій послідній справі додала услівє, щоби справу угоди перевести в обох половинах держави конституційним способом; другі знов, а передовсім півурядова Reichswehr, кажуть, що опозиція відступила від того услів'я. Оно зрештою навіть не змінило би сути річи, бо пр. в Австрії має правительство на підставі §. арт. 14 осн. зак. право без парламенту цісарським розпорядженем ухвалити потрібні видатки. Отже таке услівє угорської опозиції парламентарної не багато змінило би ситуацію угорського правительства, а о яким небудь впливі в австрійських справах тут не може бути бесіди.

Однак в иньній справі готово угорське правительство посоромити ся. Дня 29-го липня отворено торжественно хорватський сойм. Вибори до того сойму переведено під таким насильством і серед таких незвичайних неправильностей з сторони правительственних властей, що опозиція, ко-

тра числить третину всіх послів, постановила вести як найострійшу опозицію. Хорватський бан гр. Куен-Гедервари голосив перед сьвітом, що всі Хорвати раді би з'єдинити ся цілковито з Угорщиною, а тимчасом тепер показує ся, що о тім нема що думати, бо Хорвати промишляють над тим, як би стати найбільше самостійними. Бан пригатовлений на се, що буде мусів задля острої опозиції по кількох засіданнях замкнути сойм.

Ще иньша важна справа заворушила уми на Угорщині. Іменно скликано сербський конгрес церковний, на котрім мали радити над важними для сербської церкви справами. Угорське правительство хотіло би зломати признану цісарем автономію сербської церкви і тому нелегальним способом жадав правительственний комісар, щоби конгрес прийняв такий порядок денний, який предложило правительство, і щоби наради вели ся в мадярській мові. Очевидно відкинули достойники сербської церкви і велика більшість конгресу такі неправні домагання з обуренем, покликуючись справедливо на автономію церкви. Однак правительство казало конгрес замкнути. Члени конгресу постановили вислати до цісаря депутацію з пропамятним письмом, в котрім будуть списані кривди церкви і грубе насильство зі сторони угорського правительства. Навіть умірквана мадярська праса остерігає правительство перед таким брутальним поступованем з немадярськими народностями, бо се викличе лише ще більше огірченє і прискорить крізу, яка грозить зі всіх сторін. Коби лиш шовіністи-Мадяри хотіли послухати щирих рад!

Подорож нашого міністра заграничних справ гр. Голуховського до своєї рідні в Парижі подала ему нагоду, розмовляти з французьким міністром заграничних справ Ганотом. Очевидно коли два міністри того самого ресорта зійдуть ся, то будуть балакати про свої справи. Так і в сій разі говорили оба міністри про положенє на Балкані. Доносять іменно, що гр. Голуховський запевнив собі нейтральність Франції на випадок, коли-б Австрія виступила на Балкані агресивно. Спочатку австрійська урядова і півурядова праса відмавляла сій подорожі гр. Голуховського всякого політичного значіння; навіть французька праса не дуже то розписувала ся о ній, бо казала, що се цілком природно, коли гр. Голуховський підчас відпустки поговорить з своїм французьким товаришем. Аж російська праса, а передовсім впливове „Новое Время“, піднесла значіне тої стрічи. Відносини між Австрією а Росією і Францією були вправді все дружні, але від часу подорожі нашого цісаря до Петербурга, де оба монархи і їх міністри заграничних справ рішили однодушно поступати на Балкані — від того часу та приязнь ще скріпила ся. „Новое Время“ тішить ся тою тіснішою дружбою і сею стрічою в Парижі та натякає, що Австрія добре би зробила, коли-б заключила формальний союз з Росією і Францією. Мовляв, коли Німеччині за часів Бісмарка вільно було, попри тридержавний союз з Австрією і Італією заключити союз з Росією, то чому би не мало бути вільно Австрії, заключити помимо тридержавного союзу ще союз з Росією і Францією. Оно би справді так було, лише за-

ся до скриптів. Читав цілими днями і ночами, але прочитанє лишало в голові лиш дуже невизначні сліди. До Галі не навідував ся. Майже забув, що она жне. Петро дражнив его нераз тим, що деяка панна стужила ся за ним, що повинен бодай на мінутку зайти до неї.

— І ти знаєш, і она знає, що маю іспит, а нічо не умію. Впрочім панцину вже скасували. Я не є заводова машина до забавлюваня дівчат.

— Даруй, але она твоя наречена, а взглядом нареченої кождий чесний мужчина має певні обовязки.

* * *

— Чесний... чесний — повторяв собі Стефан в мисли. Тим словом вбив ему Петро не абиякий клин в голову. Коли подумав троха, стало ему ясно, що він з Галею не дуже совістно поступає собі. Нині відвідав єї. Галя бачила, що він до крайности роздражнений, тож не робила ему жадних закидів. Не питала навіть, чому так довго не показував ся.

Се з науки — думала. Зближає ся термін іспиту і тому він такий дивак. Раз прийде, а раз ні; раз говорить, другий раз ні.

Стефан ждав тимчасом на лист від школярки і чим ближше було до того критичного дня, тим більше примховате було его поступуванє....

Того самого дня, котрого мав сідати до іспиту, дістав лист.

Дівчина пише, що вчера вечер приїхала, і нині хоче з ним бачити ся. Часу має досить, бо випросила собі від мами двогодинний урльоп на „візиту до приятельки“, котрої впрочім нема у Львові. Прийде о десятій годині до ботанічного

городу при університеті. Будуть могли побалакати до дванадцятої години. Подасть ему також спосіб, в який має познакомити ся з єї родичами сегодня ще на виставі. — Прийдіть доконче — закінчила — бо инакше все пропало. Завтра візджаємо на довший час до Закопаного, де будуть також наші знакоми з моїм конкурентом — тим безвусим, о котрім я Вам вже писала.

— Пех! — У мене іспит пів до одинадцятої, а она замовляє на десяту. Ще коби не спізнала ся, мали би-сьмо бодай пів години часу.

В городі був уже перед десятою. Сидить при вході і числить секунди. На ратуши бе вже пів до одинадцятої. Там на горі зачинають уже питати, а єї ще нема.

— Ах, який я дурень! Чому я не звирив ся Петрови і не привів его з собою? Він би єї пізнав. Я міг его тут посадити, щоби сказав їй, що я здаю іспит і що за хвилю зійду. А так, я піду на гору, она надійде, розгляне ся і бачучи, що мене нема, піде і більше єї не побачу. Що-ж робити! Треба іти.

Побіг до університету... На перше питанє не відповів нічо. На друге відповів знаменито, лиш не те, о що его питали. Чим далі, тим більше баламутні, тим конфузнійші були відповіди. З відзначенем — провалив ся. Просто з екзамінаційної салі побіг в город.

— Нема — нема! — заплакав з досади сарака.

— Я тебе мушу знайти! Мушу, хоч би мав сьвіт цілий перевернути до гори ногами!

(Дальше буде).

ходить тут мала різниця. Такий союз між Австрією а Росією мав би навіть після гадки „Нового Времени“ ціху антинімецьку, а се власне велика перешкода тому союзови. Зрештою коли відносини між Австрією а Росією такі дружні, то не потрібно її формального союзу. Замітити лише треба, що Німеччина дуже занобігає коло здобути ласки Росії, та якось російська праса то залицяне приймає з неуданою холодністю, так само, як теперішню подорож німецького цесаря до Росії.

Громадські каси позичкові.

Великі роблено собі надії з позичкових кас громадських. Деякі думали, що з заведенем кас пропаде лихва, котра почала ширити ся мов зараза по селах і виганяти сотки хлопів з їх ґрунтів.

— Але — каже Громадський Голос — їх надії були рожеві, радість передчасна. Каси позичкові поставали по громадах дуже повали. В році 1890 було їх 3 тисяч 350, а сума зложена в тих часах вносила 5 мільонів 114 тисяч 587 зр. Як би так ті гроші поділив на рівні часті, було би в одній касі 1.520 зр.

З 1.520 зр. жадна громада не обжене кредиту. Мусить іти зичити до банку або лихваря. Халупник або зарібник не може навіть думати про позичку, бо той не буде мав з чого віддати; але і господарі, що мають по пару моргів ґрунту, не мають з громадських кас жадного хісна. Маєток з тих кас зичать хіба свояки війта або писаря. Про добрий стан каси ніхто не дбає.

Раз випозичені гроші не вертають звичайно до каси. Нарід бідний, з відданем не спішить ся, а старшина громадська не дуже палить ся відбрати. Сказати можна сміло, що з громадських кас не має громада найменшого пожитку.

По більші позички мандрують хлопів звичайно до банків, а по менші і наглі йдуть з глибоким поклонами до пана. Пан, вилаявши порядно хлопа, позичить, але за процент мусить хлопа що найменше тиждень жати. Другий, хто в громаді зичить гроші, то звичайно права рука паньска, пейсатий арендар. Він також позичить, але за пару місяців інтабулює ся і ліцитує ґрунт свого довжника. Поумо громадських кас ліцитація хлопських ґрунтів перестрапаючо велика. В протягу 16 літ від року 1873 до 1889 було в Галичині 36 тисяч 549 судових ліцитацій хлопських ґрунтів. З тих ліцитацій було на кошт скаргу державного 37, для сирітських кас 264, в користь інших фондів 193, для кас щадничих 488, для так званих „форшусових“ кас 1.621. Дуже багато ліцитацій перевів суд для банків. Банк рустикальний зліцитував 11.131 господарів, „Кредитное заведеніє“ 357, банк кредитвий зинський в Кракові 2,183, банк гіпотечний зліцитував 952 хлопів, інші банки 224. Найбільшу масу ліцитацій перевели приватні особи.

Між тими власне є найбільше лихварів, котрі випозичали гроші на більший процент, як сама позичка вносила. Ті павки нищили хлопів без милости. Між тими добродіями находять ся жиди і християни. Християни перевели 5,936 ліцитацій, а жиди пустили з торбами 12,799 господарів.

На один рік тратить маєток через судові ліцитації 2,268 господарів. За десять літ виженуть ліцитації з ґрунту 22 тисяч хлопів. Чи не повинно то отворити очі хлопам, щоби шукали ратунку? А тим ратунком є передовсім єдність!

Що-ж бачимо з наведеного доперва рахунку? Чи самі тільки жиди виганяють хлопа з батьківщини? Де там! І християни бавлять ся в лихву, а між ними особливо дідичі. А в банках? Там там засідають також християни.

Бачимо, що там, де ходить о інтерес, там християни разом з жидом тримає. Тож і ми повинні бути осторожні. Тепер повстають партії, що цілу винуватість хлопської біді звалюють на жидів. Жиди кажуть вони, то одинокий лихвар. Партії тоті хочуть засинати хлопів ніском очі,

з рахунку вище наведеного ми бачимо, що не лише жид висисає наші соки, що і християн ціла купа як круки краче над хлопским стервом. Тож ми повинні виступати, бороти ся не против жидів, але против тих, що кров нашу пють, без огляду чи то півка в жидівским халаті, чи в паньским цилиндрі, чи навіть в реверенді.

Против визиску чи жидівського, чи християнського ми боремо ся, але не виключно против жидів, бо між ними є також багато людей робучих і чесних (хоч все таки они найбільше пустили наших людей з торбами).

НОВИНИ.

Чернівці, дня 5. серпня 1897.

Звертаємо увагу вп. учительства руского на анонс про шкільні друксортти й надіємо ся, що вл. управителі руских шкіл купувати муть тільки в рускій друкарні.

З Перемишля пишуть нам: Взірпевий хор руских академиків, що оповістив свою артистичну прогульку по більших містах Галичини і Буковини вже від кількох днів в комплекті. Для Перемишлян се правдивий пир артистичний, прислухувати ся пробам сего знаменитого хору.

З провінціоанальних міст, де оповіщені концерти, доходять нас як найвідраніші вісти і відзиви. Всюда позавязувались місцеві комітети, котрі витають наш хор з найбільшим одушевленем. Сподіємо ся, що наше сьвітле доохрестне духовенство в Галичині і мірська інтелігенція, міщани, та селяни поспішать зі всіх сторін громадно на сей артистичний бенкет.

Патриархальні „порядки“. Вже то наш черновецький магістрат дає досить причини до ріжнородних скарг. Але здавало-б ся, що хоч поліція, та поліція, що має удержувати порядок в місті, що має хоронити мешканців перед напастями і небезпеченством, — що та поліція хоч буде в порядку. Отже ні! По що? Ми живемо прещінь в краю медведів, а що хочемо місто мати з великоміскими урядженнями, се нічого не вадить. Коли хто прийде на поліцію з якоюсь скаргою і хоче найти своє право, той найде там молодого практиканта або старого офіціала, котрі вправді вміють писати, але чи ортографічно, сего ми запоручити не можемо. Щоби такий поліційний урядник мав понятє о горожанських правах, о праві взагалі, о тім нема й бесіди. Відки-ж би мав знати такі високомудрі річі, коли він скінчив з тяжкою бідю першу або другу класу гімназіяльну! Хто на тім зле виходить? Магістрат? Ні. Урядник? Ні. А хто-ж? — Публіка. Подаємо приклад з найновішого часу. Минувшій неділі приходив вечером ц. к. урядник зі Станіслава на поліцію. Там сидить на підлозі поліцай і чистить собі чи офіціалови чоботи. Думає урядник, що то єни, а в сінях, як звістно, ще не здіймає ся капелюха, отже і урядник не зняв свого капелюха. Нараз накидає ся на него з другої комнати, се-б то справдішної канцелярії, пан офіціал і кричить на чужинця, як би на якого хлопця. То, бачите, таке право нашої поліційної служби... Урядник витягає свою легітимацию, каже, хто він є, і хоче зложити яко „кару“ за те, що не пізнав велебного поліційного „передпокою“, 20 зр. — очевидно, поки з вишого наказу не скажуть ему звернути ті гроші. Але то все не помагає, наш всемогучий урядник поліційний каже ц. к. урядника замкнути до арешту на дві години. Чи не патриархальні се порядки? Ох, „зелена“ ти Буковино!

З катастрофи під Коломиєю. Як звістно, погіб підчас катастрофи над Косачівкою коло Коломиї полковий лікар др. Цайлер, а тіло его найдено аж третого дня коло державного гостинця досить далеко від місця катастрофи. Тіло мало на собі сліди сильного потовчєни, а крім того не знайдено у покійника ані золотих перстєнів на пальцях, ані гроший в кишені, котрих мав около 2000 зр. Вже тогди насунулось було підозріне, що хтось нещасливу жертву катастрофи обрабував. Тепер же арештовано в

Пидиках селянина, при котрім знайшла ся більша сума гроший, походяча по всій імовірности з рабунку або крадежи. Слідство, яке тепер веде ся в суді коломийским, викаже мабуть незадовго, чи той селянин лиш обікрав трупа, чи обрабував ще живого чоловіка: сей послідний здогад не єсть виключений, коли зважить ся, що синці на погібшим могли походити так само з того, що він боров ся з філями, як і з борби зі злочинцем. Суд черновецький, делегований коломийским, переслухав в сій справі вдовицю по погібшим і батька єї, п. Йосифа Стріганьку. П. Цайлерова ще доси не прийшла до повного здоровля і з поради лікарів має виїхати семи днями до купелів.

В процесі против ходорівських барабів, т. є робітників залізничних увільнено 15 обжалованих, 1 засуджено на 5 місяців, 7 на 3 місяці, 10 на 2 місяці, 12 на 6 неділь тяжкої вазниці; 1 на 14 днів, 4 на три дні, жиди Арбайта на 2 дні звичайного арешту, а жиди Шора за фальшиві зізнання перед судом на 2 місяці звичайної вазниці. Оборонці не зголосили жалоби неважности задля того, щоби не продовжити слідчої вазниці.

Друкарська похибка. В телеграмах вчєрашнього числа закрала ся через недогляд похибка. Цесар дарував для потерпівших від повени в Чехії не 3.000 зр., але 30.000 зр.; а для потерпівших в Долішній Австрії не 2.000, а 20.000 зр.

Фельдфебель музики — мільонером. В Сан Франціско в Америці помер тамтого року мільонер Андрій Гальо, родом Мадяр, і будапештенські газети оголосили то. Тепер зголосив ся яко одинокий спадкоємець братанок покійника, Йосиф Гальо, котрий тепер служить яко фельдфебель при музиці 6-го полку піхоти. Єго заступник др. Гегелін запитав американський суд, чи має Гальо надію унаслідити тих 5—6 мільонів, а на те відповів тамошний австро-угорський консул, що коли документи Йосифа Галього правдиві, то фельдфебель певно дістане цілу спадщину. Таке щастє мабуть і не єнидо ся бідному фельдфебелю.

Щось такого потрафить хіба жид. В коломийским суді веде ся карний процес против єврея Вебера і компанії о то, що той-же продав прускій компанії ліс Шпіт на Буковині. Ліс той набула коломийська компанія від хлопів за безцінь і продала за звиж 60 тисяч, однакж всі парцелі того ліса не були їх властностию. Адвокат, що писав контракт, почислив собі за свій труд від купуючої компанії 10 тисяч, а таку саму квоту дістав барішництва Гехт. Цікава дуже річ, як той процес закінчить ся, бо о нїм дуже много говорять по місті.

Втопили ся добровільно 24-літня Аниця Мудра (?) з Репужинців в Дністрі; нехотячи в Черемшу двоє глухо-німих дітний Параски Арбурик з Руского Банилова, в потоці Дерелуй 10-літний Юрій Павлович, а в Сучаві візник о. Воробкевича, Яків Лінцмаєр.

Телеграми „Буковини“.

З дня 5-го серпня 1897 року.

Відень. Вчєра вечером повернув сюди цесар з Ішлю.

Відень. Цесар іменував протектором австрійського відділу на сьвітотій виставі в Парижі в 1900 р. архикнязя Франца Фердинанда. Міністерство торговлі заохочеє в осібній відозві до як найбільшої участі в тій виставі.

Кіль. Німецька цесарська пара виїхала до Кронштату.

Царгород. Після урядового донесєня Високої Порти, не пішло ся на Крету нових війскових відділів.

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,
(улиця Петровича число 4)
має готові отці

Друксортти шкільні

як найліпше виконані, й по найдешевших цінах:

Classenbuch — Wochenbuch — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht, — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversammlungsprotokoll — Schulnachrichten і Повідомлення шкільні.

Є також оправлені діловодчі протоколи та окладики до каталогів і тижневників.

Замовленя з провінції виконують ся відвотною поштою.

БУРСА

„Народного Дому“
в Чернівцях.

дасть в році шкільнім 1897/8 ціле удержане і надзбір 30 питомицям, передусім ученикам 1. і 2. рускої класи гімназійної, а тільки винятково з особливих причин і ученикам інших шкіл. Оплата виносить 2 зр. на інвентар, 1 зр. піврічно за пране і 15 зр. місячно за удержане, платних з гори. Питомці мусять виказати ся, що мають три рази змінити біле на постіль, 6 пар біля, 4 ручники, 6 хусточок до носа, 2 пари обуви і добру одіж; без того не вільно буде ніякому шитомцеві спровадитись до бурси.

Поданя о принате до бурси треба вносити до кінця серпня с. р. Ученики, що ставлять ся муть до ветуного іспиту до 1. рускої класи гімназійної по вакаціях, мають внести поданя о принате до бурси також до сего терміну; рішене о їх принате западе в день самого іспиту. В поданях, підписаних родичами, треба означити докладно, кільки хто обовязує ся платити місячно. Принате зависіти буде головно від висоти місячної плати, однак ученики з недостаточним поступом і невідповідним поведенем не будуть зовсім принаті.

До кожного поданя треба прилучити послідне свідощтво шкільне, а до подань о знижене місячної плати ще й свідощтво неможности, підписане урядом парохіяльним, громадским, податковим і катастральним.

Заряд бурси доложив всіх старань, щоби питомці мали здоровий харч і старанний догляд

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптеках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймаєти з остророжністю лише флашки зі значєм знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.
Аптека Ріхтера під золотим львом у Празі.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

ВІДХОДЯТЬ З Чернівців						ПРИХОДЯТЬ ДО Чернівців						
до Неполоківців, Святиня, Львова, Відня	819	854	1232	403	1025	з Відня, Львова, Святиня, Неполоківців	1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокою	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Боїна, Новоселці	645	430	—	—	—	з Новоселці, Боїна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глібоки						до Глібоки						
до Карапчава, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчава	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.						Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межиброди тільки від 1. липня до 31. вересня що поведілка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.						
з Гадікфальви						до Гадікфальви						
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни						
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан						
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами						
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вами, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись можна на стациях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.						
з Карапчава						до Карапчава						
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що поведілка, другий з винятком поведілка, нічний кожної днини.						Перший поїзд іде що поведілка, другий з винятком поведілка.						

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейский іде о 46 минут пізніше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркне нем минут.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польській і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Хто хоче мати добру і дешеву МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю туо безплатно через цілий рік.
Русини, удавайте ся до мене, бо також Русини і обезужу Вас по братньому.

З поважанєм
В. Данилевич,
машиніст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелізнячій (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомлення
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.